

TERVIKTEKST

MINISTRI KÄSKKIRI

„Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“

1 Reguleerimis- ja kohaldamisala

- 1.1 Toetuse andmise tingimuste käskkiri (edaspidi *TAT*) kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 10 lõigete 2 ja 4 alusel.
- 1.2 *TAT*-iga reguleeritakse toetuse andmist ja kasutamist *ÜSS*-i § 1 lõike 1 punktis 1 nimetatud rakenduskava poliitikaeesmärgi 4 „Sotsiaalsem Eesti“ erieesmärgi (h) „Soodustada aktiivset kaasamist, et edendada võrdseid võimalusi, diskrimineerimiskeeldu ja aktiivset osalemist, ning parandada eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööalast konkurentsivõimet“ ja ühtekuuluvuspoliitika fondide 2021–2027 meetmete nimekirjaga kinnitatud meetme 21.4.7.5 „Lõimumist, sealhulgas kohanemist toetav Eesti“ sekkumise nr 21.4.7.56 „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“ (edaspidi *toetatav tegevus*) raames.
- 1.3 Toetatav tegevus panustab Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“¹ heakskiitmine“ sihi „Arukas, tegus ja tervist hoidev inimene“ alasihti „Tegus inimene“, valdkondliku arengukava „Sidus Eesti 2021–2030“² alaeesmärgi „Kohanemist ja lõimumist toetav Eesti“, tulemusvaldkonna „Sidus ühiskond“ programmi „Lõimumis-, sealhulgas kohanemisprogramm“ meetme „Lõimumist, sealhulgas kohanemist toetav Eesti“ tegevuse „Lõimumis-, sealhulgas kohanemispoliitika kujundamine ja rakendamine“ teenusesse „Kohaliku tasandi toetamine ja sektoriüleste partnerlussuhete arendamine“.
- 1.4 Toetuse andmise eesmärk on suurendada kohalike omavalitsuste (edaspidi *KOV*) suutlikkust pakkuda tulemuslikult lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuseid uussisserändajatele, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimestele ja tagasipöördujatele.
- 1.5 Toetatava tegevuse elluviimisega seotud kulude hüvitamine ei ole riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 mõistes.
- 1.6 Toetatav tegevus on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, lähtudes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.6.2020, lk 13–43) artikkel 17 tähenduses.
- 1.7 Toetatava tegevuse kavandamisel ja elluviimisel järgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja arengustrateegias „Eesti 2035“ nimetatud aluspõhimõtteid. Toetatava tegevuse panust

¹ Eesti riigi pikaajaline arengustrateegia „Eesti 2035“ (<https://valitsus.ee/strateegia-eesti-2035-arengukavad-ja-planeering/strateegia>)

² Sidusa Eesti arengukava 2021–2030 (<https://www.kul.ee/siduseesti2030>)

regionaalselt tasakaalustatud arengusse mõõdetakse „Eesti 2035“ näitajaga „Tööjõus osalemise määr 15–74 a“, panust soolise võrdõiguslikkuse edendamisse näitajaga „Soolise võrdõiguslikkuse indeks“, panust võrdsete võimaluste edendamisse näitajaga „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja panust ligipääsetavuse tagamisse näitajaga „Ligipääsetavuse näitaja“.

- 1.8 Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ (edaspidi *teavitamise määrus*) tähenduses on projekti pealkiri „Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel“.

2 Terminid

- 2.1 Uussisserändaja on vähem kui viis aastat Eestis seaduslikult elanud:
 - 2.1.1 välismaalane, kellele on antud Eesti tähtajaline elamisluba välismaalaste seaduses või välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses sätestatud alusel;
 - 2.1.2 Euroopa Liidu kodanik, kes on omandanud Eestis tähtajalise elamisõiguse Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel;
 - 2.1.3 Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige, kellele on antud Eestis tähtajaline elamisõigus Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud alusel.
- 2.2 Erineva keele- ja kultuuritaustaga inimene on üle viie aasta Eestis seaduslikul alusel viibiv isik, kes on saanud Eesti kodakondsuse naturalisatsiooni korras, on määratlemata või muu riigi kodakondsusega.
- 2.3 Tagasipöörduja on Eesti kodakondsust omav täiskasvanud isik, kes on Eestisse püsivalt naasnud viimase kaheksa kuu jooksul ja oma elukoha registreerinud Eesti rahvastikuregistris.
- 2.4 Sidusrühm on lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuse pakkuja, poliitikakujundaja, valdkondlik ekspert, tööandja, nõustaja, organisatsiooni esindaja, ülikool ja asutus, mis tegutseb rände-, lõimumis-, sealhulgas kohanemisvaldkonnas.

3 Toetatav tegevus, rakendusüksus ja rakendusasutus, elluviija ja partner

- 3.1 Kohalike omavalitsuste toetamine lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuste pakkumisel.
- 3.2 Rakendusüksus ja rakendusasutus.
 - 3.2.1 Toetatava tegevuse rakendusasutus on Kultuuriministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).
 - 3.2.2 Toetatava tegevuse rakendusüksus on Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).
- 3.3 Elluviija ja partnerid.
 - 3.3.1 Toetatava tegevuse elluviija on Eesti Linnade ja Valdade Liit (edaspidi *elluviija*).
 - 3.3.2 Elluviija partnerid on Tartu linn, Tallinna linn, Pärnu linn, Rakvere linn, Saaremaa vald, Jõhvi vald, Haapsalu linn ja Kohtla-Järve linn.
- 3.4 Toetatava tegevuse tulemusena on suurenenud KOV-ide võimekus pakkuda ja arendada lõimumis-, sealhulgas kohanemisteenuseid punktis 3.5.4 nimetatud sihtrühmale.
- 3.5 Tegevused, sihtrühm ja elluviimise aeg.
 - 3.5.1 Elluviija tegevused.
 - 3.5.1.1 KOV-ide tegevusplaanide koostamine ja sisutegevuste toetamine.
 - 3.5.1.2 Lõimumis-, sealhulgas kohanemisteedkondade väljatöötamine ja rakendamine KOV-ides.
 - 3.5.1.3 Tõhusa kommunikatsiooni tagamine KOV-idele.
 - 3.5.1.3.1 Valdkondliku info kogumine ning analüüsimine.
 - 3.5.1.3.2 KOV-ide nõustamine.

- 3.5.1.3.3 Koordinaatorite võrgustiku arendamine.
- 3.5.1.3.4 Koostöö koordineerimine KOV-ide ja sidusrühmade vahel.
- 3.5.1.4 KOV ametnike ja töötajate sihtrühmaga töötamise võimekuse tõstmine.
 - 3.5.1.4.1 KOV ametnike ja töötajate koolitusvajaduse väljaselgitamine ja analüüsimine.
 - 3.5.1.4.2 Koolituste, töövarjupäevade, õppereiside ja kogemuskohatumiste korraldamine.
 - 3.5.1.4.3 Juhendmaterjalide koostamine ja levitamine.
- 3.5.2 Partnerite tegevused.
 - 3.5.2.1 Sihtrühmale teenuste arendamine ja pakkumine KOV piirkonnas.
 - 3.5.2.1.1 KOV-s elava sihtrühma kaasamine punktis 1.4 nimetatud eesmärki toetavasse tegevusse.
 - 3.5.2.1.2 Vajaduspõhise tugiteenuse pakkumine sihtrühmale.
 - 3.5.2.1.3 Tõhusa kommunikatsiooni tagamine sihtrühmale.
 - 3.5.2.1.4 Kohalike tugivõrgustike arendamine ja koostöö koordineerimine KOV-i ja sidusrühmade vahel.
 - 3.5.2.1.5 Koostöös elluvijuga lõimumis-, sealhulgas kohanemisteedkondade väljatöötamine ja rakendamine.
- 3.5.3 Tegevuste elluviimise aeg on 01.01.2023–31.10.2029.
- 3.5.4 Toetatava tegevuse sihtrühm on vähemalt 18-aastased uussisserändajad, erineva keele- ja kultuuritaustaga inimesed ja tagasipöördujad.

4 Seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad

4.1 Toetatava tegevuse seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Aasta	Vahesihttase (2024)	Sihttase (2029)	Selgitav teave
Meetmete nimekirja näitaja	Väljundnäitaja	KOV koordinaatorite arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	5	7	Näitaja mõõdab täiskohaga töötavate KOV-ide koordinaatorite arvu, kes koordineerivad KOV-ides lõimumist, sealhulgas kohanemist toetavate tegevuste pakkumist (punkt 3.5.1.1)
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	KOV-ide osaluskogude arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	2	7	Näitaja mõõdab kohalikul tasandil käivitatud sihtrühmade osaluskogude arvu (punkt 3.5.2.1.1).
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Kohaliku tasandi koostöövõrgustike arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	2	7	Näitaja mõõdab kohalikul tasandil tegutsevate ja toimivate koostöövõrgust

		Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Aasta	Vahesihhtase (2024)	Sihhtase (2029)	Selgitav teave
							ike arvu, kuhu kuuluvad valdkondlike sidusrühmade esindajad (punkt 3.5.2.1.4).
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	KOV-ide arv, kus on rakendatud lõimumis- ja kohanemistee-kondade mudelit Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	0	7	Näitaja mõõdab KOV-ide arvu, kus on kasutusele võetud välja töötatud kohanemis- ja/või lõimumistee-konnad (punkt 3.5.1.2).
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Koolitustel, kogemuskohtumistel, õppevisiitidel osalenud KOV-ide arv Mõõtühik: osaluskord	0	Ei kohaldu	20	45	Eestis on 2022. aasta oktoobri seisuga 79 KOV-i. Näitaja mõõdab, mitme KOV-i esindajad on osalenud punktis 3.5.1.4 toodud tegevustes.
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Korraldatud infopäevade arv	0	Ei kohaldu	3	12	Näitaja mõõdab KOV-ide töötajatele korraldatud temaatiliste infopäevade arvu (punkt 3.5.1.3).
TAT spetsiifilised näitajad	Väljundnäitaja	Korraldatud üle-eestiliste koolituste arv Mõõtühik: arv	0	Ei kohaldu	3	12	Näitaja mõõdab töötajatele ja ametnikele korraldatud koolituste arvu (punkt 3.5.1.4).

5 Toetatava tegevuse abikõlblikkuse periood

5.1 Toetatava tegevuse abikõlblikkuse periood on 01.01.2023–31.10.2029.

6 Toetatava tegevuse eelarve

Jrk	Finantsallikas	Summa (eurodes)	Osakaal
1.1	Euroopa Sotsiaalfond+ toetus	4 101 326	70,00%
	sealhulgas Tartu linn (2023-2025)	140 000	
	Tallinna linn (2023-2025)	350 000	
	Rakvere linn (2023-2025)	110 075	
	Saaremaa vald (2023-2025)	149 072	

	Pärnu linn (2024-2025)	77 455	
	Jõhvi vald (2025-2026)	177 382,1	
	Haapsalu linn (2024-2026)	212 910,60	
	Kohtla-Järve linn (2025-2027)	250 376	
1.2	Riiklik kaasfinantseering	1 757 711	30,00%
	sealhulgas Tartu linn (2023-2025)	60 000	
	Tallinna linn (2023-2025)	150 000	
	Rakvere linn (2023-2025)	47 175	
	Saaremaa vald (2023-2025)	63 888	
	Pärnu linn (2024-2025)	33 195	
	Jõhvi vald (2025-2026)	76 020,9	
	Haapsalu linn (2024-2026)	91 247,40	
	Kohtla-Järve linn (2025-2027)	107 304	
1.3	Omafinantseering	0	0%
	KOKKU	5 859 037	

Toetatava tegevuse koguperioodi detailne eelarve on toodud lisas 5.

7 Kulude abikõlblikkus

- 7.1 Abikõlblike kulude määramisel lähtutakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi ÜM) §-st 15 ja TAT-is sätestatud tingimustest.
- 7.2 Abikõlblikud kulud jagunevad otsesteks ja kaudseteks kuludeks.
- 7.2.1 Kaudsed kulud on ÜM-i § 21 lõikes 5 nimetatud üldkulud ja ÜM-i § 21 lõikes 6 nimetatud tegevustega seotud § 16 lõikes 1 nimetatud personalikulud.
- 7.2.1.1 Kaudseid kulusid hüvitatakse elluvijale ühtse määra alusel, milleks on 7% toetatava tegevuse otsestest kuludest.
- 7.2.2 Otsesteid kulusid hüvitatakse elluvijale ja partneritele tegelike kulude alusel.
- 7.3 Lisaks ÜM-i §-s 16 nimetatud abikõlblikele personalikuludele ning punktis 7.2.1 nimetatud kaudsele kulule on abikõlblikud järgmised kulud:
- 7.3.1 teavitamiskulu, mis on kooskõlas teavitamise määruse §-s 2 sätestatud kohustuste täitmisega;
- 7.3.2 ligipääsetavuse tagamise kulu koolitustel, töövarjupäevadel, kogemuskohumistel, kommunikatsioonis, infomaterjalides, õppevahendites ja -materjalides ning nõustamises ja teistes vajaduspõhistes tugiteenustes;
- 7.3.3 uuringute, küsitluste ja analüüside tellimise ja korraldamise kulu;
- 7.3.4 tõlkekulu;
- 7.3.5 kommunikatsiooni kulu sealhulgas infomaterjali koostamise ja trükkimise kulu;
- 7.3.6 teenusdisaini ja konsultatsiooni kulu;
- 7.3.7 majutuskulu, sealhulgas sihtrühma, KOV ametnike ja töötajate ning tegevustesse kaasatud isikute kulu 3.5.1.3.3 ja 3.5.1.4.2, 3.5.2.1.1 nimetatud tegevuste puhul, kui tegemist on mitmepäevase sündmusega;
- 7.3.8 infotehnoloogiliste arenduste ja hoolduse kulu punktides 3.5.1.2, 3.5.1.3, 3.5.1.4.3 ja 3.5.2.1 nimetatud tegevuste puhul;
- 7.3.9 transpordikulu, sealhulgas sihtrühma, KOV ametnike ja töötajate ning tegevustesse kaasatud isikute kulu punktides 3.5.1.3.3, 3.5.1.3.4, 3.5.1.4.2 ja 3.5.2.1.1 nimetatud tegevuste puhul;
- 7.3.10 ruumi rendi, inventari rendi ja toitlustuskulu punktides 3.5.1.3.2, 3.5.1.2, 3.5.1.3.3,

- 3.5.1.3.4, 3.5.1.4.2 ja 3.5.2.1 nimetatud tegevuste puhul;
- 7.3.11 esineja tasu punktides 3.5.1.3.3, 3.5.1.4.2, 3.5.2.1.2 ja 3.5.2.1.1 nimetatud tegevuste puhul;
- 7.3.12 õppevahendite ja -materjalide kulu punktides 3.5.2.1.1 nimetatud tegevuse puhul;
- 7.3.13 Euroopa Liidu riikidesse KOV ametnike ja töötajate õppereisi kulu punktis 3.5.1.4.2 nimetatud tegevuse puhul;
- 7.3.14 KOV ametnike ja töötajate koolituse, töövarjupäeva ja kogemuskohtumise kulu punktis 3.5.1.4.2 nimetatud tegevuse puhul;
- 7.3.15 sihtrühmale nõustamise- ja teiste vajaduspõhiste tugiteenuste pakkumise kulu punktis 3.5.2.1.2 nimetatud tegevuse puhul.
- 7.4 Lisaks ÜM-i §-s 17 loetletud abikõlbmatutele kuludele on abikõlbmatud järgmised kulud:
- 7.4.1 liiklusvahendi ostmise kulu;
- 7.4.2 esinduskulu ja kingitused;
- 7.4.3 täienduskoolituse kulu, kui koolituse korraldamisel ei ole arvestatud täiskasvanute koolituse seaduse § 15 lõike 2 nõuetega koos lõigetes 3 ja 4 toodud erisustega;
- 7.4.4 päevaraha, majutuskulu ja mootorsõiduki kasutamise kulu osas, mis ületab õigusaktides kehtestatud maksustamisele mittekuuluvat piirmäära;
- 7.4.5 partneritele kontorimööbli ning tehniliste vahendite, sealhulgas sülearvutite ja tahvelarvutite soetamise ja rentimise kulu, litsentsitasu, sidekulu ning partneri tegevusi koordineeriva töötaja töökohaga seotud rendi kulu;
- 7.4.6 kõik toetatava tegevuse elluviimisega otseselt sidumata kulud.

8 Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 8.1 Toetuse maksmine toimub tegelike kulude alusel ÜM-i § 27 lõike 1 punkti 1 kohaselt. Ühtse määra alusel lihtsustatud kulude maksmine toimub ÜM-i § 28 lõike 3 kohaselt. Toetuse maksmise üldtingimused on sätestatud ÜM-i §-s 26.
- 8.2 Maksetaotluse esitamise, menetlemise ja toetuse maksmise tingimused on sätestatud ÜM-i §-des 24, 25 ja 33.
- 8.3 Elluviijal on õigus taotleda ja rakendusüksusel on õigus teha ettemakseid ÜSS-i § 14 ja ÜM-i § 30 kohaselt.
- 8.3.1 Ettemakse kasutamise periood on kuni 90 kalendripäeva ettemakse laekumisest.
- 8.4 Toetus makstakse elluviijale e-toetuse keskkonna kaudu rakendusüksusele esitatud maksetaotluse alusel.
- 8.5 Maksetaotluseid võib elluviija esitada punktis 9.3.3 nimetatud maksete prognoosi alusel mitte harvem kui kord kvartalis ja mitte tihedamini kui kord kuus.
- 8.6 Enne esimese maksetaotluse esitamist või koos sellega peab elluviija esitama rakendusüksusele:
- 8.6.1 väljavõtte raamatupidamistoimingutest, mille järgi on võimalik veenduda, et otsesed kulud (nii abikõlblikud kui ka abikõlbmatud) on selgelt eristatavad elluviija teistest kuludest;
- 8.6.2 koopia elluviija hankemenetluse korrast või viide veebilehele, kus kord on avalikult kättesaadav;
- 8.6.3 allkirjaõigusliku isiku edasivolitatud õiguste korral volituste koopiad.
- 8.7 Esimesele tegelike kulude alusel esitatud maksetaotlusele lisatakse tasumist tõendavate dokumentide koopiad. Edaspidi tuleb abikõlblike kulude tekkimist ja nende tasumist tõendavate dokumentide koopiad esitada rakendusüksuse nõudmisel.
- 8.8 TAT-i punktis 7.2.1.1 nimetatud ühtse määra alusel tehakse makse tegelike otseste kulude kohaselt.
- 8.8.1 Ühtse määra alusel makse tegemisel kulu tegelikku maksumust ei tõendata ega

kontrollita.

- 8.9 Elluviija esitab läbiviidud riigihangete korraldamisega seotud dokumendid rakendusüksusele kontrolliks hiljemalt koos maksetaotlusega.
- 8.10 Viimane maksetaotlus esitatakse hiljemalt koos toetatava tegevuse elluviimise lõpparuandega. Viimane makse tehakse tasutud kuludokumentide alusel pärast seda, kui rakendusasutus on lõpparuande kinnitanud.

9 Elluviija kohustused

- 9.1 Elluviijale kohalduvad kõik ÜSS-is ja selle alusel kehtestatud õigusaktides toetuse saajale sätestatud kohustused.
- 9.2 Elluviija peab kasutama toetust sihtotstarbeliselt abikõlblike kulude katteks, mis on vajalikud TAT-is kirjeldatud eesmärgi ja tulemuse saavutamiseks, ning viima toetatava tegevuse ellu punktis 9.3.1 nimetatud rakendusasutuse kinnitatud eelarve ja tegevuskava kohaselt.
- 9.3 Lisaks ÜM-i § 10 lõikes 1 ja §-s 11 toodule on elluviija kohustatud:
 - 9.3.1 esitama käimasoleva aasta 1. novembriks rakendusasutusele kinnitamiseks järgneva aasta tegevuskava (lisa 1) ja eelarve (lisa 2). Esimese aasta eelarve ja tegevuskava esitab elluviija kümne tööpäeva jooksul pärast TAT-i kinnitamist. Kinnitatud tegevuskava ja eelarve edastab rakendusüksusele rakendusasutus;
 - 9.3.1.1 kui kinnitatud eelarvet muudetakse ühe kalendriaasta jooksul kuni 10% ulatuses, kooskõlastab elluviija eelarve muutmise enne rakendusüksusega kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja rakendusasutus muudatust kinnitama ei pea;
 - 9.3.1.2 punkti 9.3.1.1 kohaselt muudetud eelarve esitab elluviija rakendusasutusele teadmiseks koos rakendusüksuse kooskõlastusega viie tööpäeva jooksul rakendusüksuse kooskõlastuse saamisest.
 - 9.3.2 taotlema enne kinnitatud eelarvest erinevate kulude tegemist rakendusasutuselt eelarve muutmist juhul, kui vajalikud muudatused on punktis 9.3.1.1 sätestatud mahust suuremad. Kinnitatud eelarvemuudatused edastab rakendusüksusele rakendusasutus;
 - 9.3.3 esitama rakendusüksusele järgneva aasta maksete prognoosi kümne tööpäeva jooksul pärast seda, kui rakendusasutus on eelarve ja tegevuskava kinnitanud. Maksete prognoos esitatakse e-toetuse keskkonnas;
 - 9.3.3.1 esitama rakendusüksusele korrigeeritud maksete prognoosi, kui makse erineb esitatud prognoosist rohkem kui 25% võrra;
 - 9.3.4 esitama rakendusasutusele ja rakendusüksusele teadmiseks eelneva aasta korrigeeritud eelarve ühe kalendrikuu jooksul alates vastava aasta viimase makse algatamisest rakendusüksuse poolt;
 - 9.3.5 esitama rakendusasutuse või rakendusüksuse päringule vastused kümne tööpäeva jooksul vastava päringu saamisest arvates;
 - 9.3.6 esitama rakendusasutusele teadmiseks hiljemalt 14 tööpäeva enne riigihanke väljakuulutamist riigihanke tehnilise kirjelduse riigihangete puhul maksumusega üle riigihanke piirmäära riigihangete seaduse mõistes;
 - 9.3.7 elluviija võib rakendusüksuselt taotleda riigihangete nõustamist rakendusüksuse riigihangete eelnõustamise protseduuride kohaselt;
 - 9.3.8 teavitama rakendusasutust, kui toetatava tegevusega samalaadsetele tegevusele on taotletud toetust teistest meetmetest või muudest välisabi vahenditest;
 - 9.3.9 tagama toetavate tegevuste partneritega partnerluslepingu sõlmimise, milles kirjeldatakse partneri täpsed ülesanded, õigused ja kohustused tegevuste elluviimisel;
 - 9.3.10 koguma ja töötlemata andmeid seirearuande jaoks;
 - 9.3.11 moodustama koostöös rakendusasutusega eksperdigrupi, mille ülesanne on elluviija

- nõustamine punktides 3.5.1 ja 3.5.2 toodud tegevuste planeerimisel;
- 9.3.11.1 korraldama eksperdigrupi koosoleku vähemalt kord poolaastas sealhulgas kooskõlastama eksperdigrupiga punktis 9.3.1 nimetatud järgneva aasta tegevuskava ja eelarve enne rakendusasutusele esitamist;
- 9.3.12 tagama sihtrühmale suunatud sündmustele ligipääsetavuse füüsilises ja virtuaalses keskkonnas;
- 9.3.13 täitma teavitamisega seotud kohustusi teavitamise määruse kohaselt;
- 9.3.14 viivitamata teavitama rakendusasutust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis:
- 9.3.14.1 asjaoludest, mis takistavad elluviija ülesandeid täitmast;
- 9.3.14.2 TAT-i muutmise vajalikkusest;
- 9.3.14.3 toetatava tegevuse elluviimisel esinevatest probleemidest, mis võivad mõjutada tulemuse saavutamist.
- 9.3.15 osalema „Sidusa Eesti arengukava 2021-2030“ lõimumis-, sh kohanemisvaldkonna juhtrühma koosolekutel.

10 Partnerite kohustused

- 10.1 Partnerid peavad täitma ÜM-i § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustusi.
- 10.2 Lisaks ÜM-i § 10 lõigetes 2 ja 3 nimetatud kohustustele on partnerid kohustatud tagama elluvijaga partnerluslepingute sõlmimise ja sihtrühmale suunatud sündmustele ligipääsetavuse.

11 Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise kord

- 11.1 Toetuse kasutamisega seotud aruanded jagunevad vahe- ja lõpparuanneteks (edaspidi koos *seirearuanne*). Seirearuannetes annab elluviija kumulatiivselt ülevaate toetatava tegevuse elluviimisest, eelarve täitmisest, näitajate saavutamisest ning mõjust strateegia „Eesti 2035“ sihti ja näitajatesse ning ellu viidud tegevuste panusest horisontaalsetesse põhimõttesse.
- 11.2 Elluviija esitab rakendusüksusele lisas 3 kehtestatud vormil vahearuarande koos eelarve täitmise vormiga kulukohtade lõikes (lisa 4) e-toetuse keskkonna kaudu iga aasta 20. jaanuariks, rakendusüksuse nõudmisel tihedamini.
- 11.3 Elluviija esitab rakendusüksusele lisas 3 kehtestatud vormil lõpparuande koos eelarve täitmise vormiga kulukohtade lõikes (lisa 4) e-toetuse keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul toetatava tegevuse abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast arvates.
- 11.4 Juhul, kui vahearuarande ja lõpparuande esitamise tähtaja vahe on vähem kui kuus kuud, esitatakse ainult lõpparuanne.
- 11.5 Rakendusüksus kontrollib 20 tööpäeva jooksul seirearuande laekumisest aruande vormikohasust ja nõuetekohast täidetust.
- 11.5.1 Juhul, kui vahearuanDES puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus vahearuarande.
- 11.5.2 Juhul, kui lõpparuandes puudusi ei esine, kooskõlastab rakendusüksus lõpparuande ja edastab selle viie tööpäeva jooksul rakendusasutusele kinnitamiseks. Kui rakendusasutus on lõpparuande kinnitanud, teavitab ta sellest rakendusüksust kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 11.6 Kui vahearuanDES esineb puudusi, annab rakendusüksus elluvijale kuni kümne tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks. Pärast puuduste kõrvaldamist kinnitab rakendusüksus vahearuarande viie tööpäeva jooksul.
- 11.7 Kui lõpparuandes esineb puudusi, annab rakendusüksus elluvijale kuni kümne tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning edastab aruande viie tööpäeva jooksul pärast puuduste kõrvaldamist rakendusasutusele kinnitamiseks.
- 11.8 Kui rakendusasutusele esitatud lõpparuandes esineb puudusi, teavitab rakendusasutus

- sellest rakendusüksust ning lõpparuannet menetletakse edasi TAT-i punkti 11.7 kohaselt.
- 11.9 Kui rakendusasutusele esitatud lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusasutus lõpparuande ja teavitab rakendusüksust lõpparuande kinnitamisest kolme tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

12 TAT-i muutmine

- 12.1 Kui ilmneb vajadus toetatavat tegevust, tulemust, eelarvet, näitajaid või abikõlblikkuse perioodi muuta, rakendusüksus on teinud finantskorrektsiooni otsuse või ilmneb muid asjaolusid, mis mõjutavad toetatava tegevuse elluviimist, esitab elluviija rakendusasutusele TAT-i muutmise taotluse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 12.2 Rakendusasutus vaatab punktis 12.1 nimetatud taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul taotluse kättesaamisest arvates ja teeb otsuse TAT-i muutmise algatamise või algatamata jätmise kohta pärast punktis 12.4 nimetatud rakendusüksuse ettepaneku saamist.
- 12.3 Puuduste esinemisel annab rakendusasutus elluviijale tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaeg peatub puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud tähtaja võrra.
- 12.4 Rakendusasutus edastab muutmise taotluse pärast selle läbivaatamist rakendusüksusele seisukoha saamiseks. Rakendusüksusel on õigus esitada muudatuste kohta ettepanekuid. Rakendusasutus lepib rakendusüksusega kokku muudatusettepanekute esitamise tähtaja, mille seadmisel lähtutakse muudatuste sisust ja ulatusest.

12.5 Kehtetu

- 12.6 Rakendusüksusel on õigus taotleda TAT-i muutmist, kui seirearuannetest või muudest objektiivsetest asjaoludest selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatava tegevuse edukaks elluviimiseks või tulemise saavutamiseks. Selleks esitab rakendusüksus rakendusasutusele muutmise taotluse ning teavitab sellest elluviijat. Rakendusasutus vaatab taotluse läbi 25 tööpäeva jooksul muutmise taotluse saamisest arvates ja teeb otsuse TAT-i muutmise või algatamata jätmise kohta.
- 12.7 Rakendusasutusel on õigus iseseisvalt algatada TAT-i muutmine, teavitades sellest rakendusüksust ja elluviijat ette mõistliku aja jooksul. Rakendusasutus algatab TAT-i muutmise, kui selgub, et muudatuste tegemine on vajalik toetatava tegevuse edukaks elluviimiseks või elluviijal ei ole võimalik toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel jätkata.
- 12.8 Rakendusasutusel on õigus toetust suurendada ja vähendada. Toetuse summat võib suurendada ÜM-i § 13 lõikes 1 toodud tingimuste kohaselt.
- 12.9 Rakendusasutus esitab TAT-i muutmise eelnõu ÜM-i § 48 lõigete 1–3 kohasele kooskõlastamisele.
- 12.10 TAT-i muutmiseks ei loeta punktis 9.3.1 nimetatud järgmise aasta tegevuskava ja eelarve kinnitamist ja muutmist juhul, kui tegevuskavas kavandatakse tegevused ja nende eelarve on kooskõlas TAT-is sätestatuga.
- 12.11 Rakendusasutus edastab muudetud TAT-i kümne tööpäeva jooksul rakendusüksusele, elluviijale, korraldusasutusele ja Rahandusministeeriumile.

13 Finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

- 13.1 Finantskorrektsiooni alused ja ulatus on sätestatud ÜSS-i §-s 28 ja ÜM-i §-des 34–36.
- 13.2 Toetuse tagasimaksmine toimub ÜSS-i §-de 29 ja 30 ning ÜM-i §-de 37 ja 38 kohaselt.
- 13.3 Abikõlbmatuks tunnistatud kulud jäävad elluviija kanda kooskõlas ÜM-i § 37 lõikega 6.
- 13.4 Kui rikkumise tulemusena tehakse finantskorrektsioon otseste kulude summast, tehakse

finantskorrektsioon proportsionaalselt ka kaudsete kulude summast.

14 Vaiete lahendamine

14.1 Vaidemenetlus toimub ÜSS-i §-de 31 ja 32 kohaselt.

14.2 Kui vaie esitatakse rakendusüksuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide rakendusüksus.

Lisa 1 Toetatava tegevuse tegevuskava vorm

Lisa 2 Toetatava tegevuse eelarve kulukohtade kaupa vorm

Lisa 3 Seirearuande vorm

Lisa 4 Toetatava tegevuse eelarve täitmine kulukohtade kaupa vorm

Lisa 5 Toetatava tegevuse koguperioodi detailne eelarve

Lisa 6 Horisontaalsete põhimõtetega arvestamine

Lisa 7 Põhiõiguste harta ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni kontroll-leht